

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν, ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, Χημικός Μηχανικός - Μηχανικός Περιβάλλοντος, η Ξένια Ι. Λοϊζίδου Πολιτικός Μηχανικός/ Ακτομηχανικός και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife.

---

www.akti.org.cy,

Για τις απόψεις/ σχόλια/ εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy

Επιτέλους συσπείρωση και διαφάνεια, έστω και στα ... σκουπίδια!!!

Του Μιχάλη Ι. Λοϊζίδα

Τα σκουπίδια δεν είναι πλέον τα άχρηστα στερεά απορρίμματα από τα οποία προσπαθούμε να απαλλαγούμε με τον φθηνότερο τρόπο, αλλά πολύτιμες πρώτες ύλες. Αυτή είναι η σύγχρονη, παγκόσμια αντίληψη και προς αυτή την κατεύθυνση κινείται η τεχνολογία. Οι μεγαλοεπιχειρηματίες του κλάδου το έχουν καταλάβει από χρόνια τώρα. Έτσι, βασικός τους στόχος είναι ο έλεγχος και δέσμευση όσο μεγαλύτερων ποσοτήτων γίνεται, προς ίδιον όφελος.

Η πραγματοποίηση κέρδους είναι το ζητούμενο κάθε επιχειρηματικής πράξης και αυτό είναι, φυσικά, αποδεκτό. Μάλιστα είναι ιδιαίτερα θετικό αν το κέρδος προέρχεται από τα σκουπίδια, από αυτά τα μέχρι τώρα άχρηστα υλικά, που η διαχείρισή τους μας δημιουργούσε τόσους μπελάδες. Το πρόβλημα προκύπτει όταν αυτή η φυσιολογικά κερδοφόρα επιχειρηματική προσπάθεια μετατρέπεται σε μία άνευ προηγουμένου εκμετάλλευση του Κύπριου καταναλωτή και καταπάτηση κάθε μορφής ηθικής τάξης και υγιούς ανταγωνισμού. Γιατί, αυτή είναι η κατάσταση στην νήσο μας.

Πληροφορίες για μίζες σε κόμματα από μεγαλοεπιχειρηματίες που ήθελαν το μονοπώλιο των σκουπιδιών και ως εκ τούτου τον έλεγχο των τιμών της αγοράς, για εμπλοκή κρατικών αξιωματούχων σε ίντριγκες και μεθοδεύσεις παράδοσης των υλικών σε συγκεκριμένο

επιχειρηματία, κλπ, κλπ. Αποκορύφωση και πέραν πάσης αμφιβολίας πλέον απόδειξη της διαπλοκής, η διερεύνηση που έγινε από το Προεδρικό στις προσφορές που ήταν έτοιμες να προκηρυχτούν σε Λεμεσό και Λευκωσία για τους νέους χώρους ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων: οι όροι της προκήρυξης περιελάμβαναν μόνο μία τεχνολογία, με τεχνικές προδιαγραφές που φωτογράφιζαν ξεκάθαρα ένα συγκεκριμένο προσφοροδότη – επιχειρηματία!!!

Για χρόνια τώρα ομάδες ανεξάρτητων επιστημόνων του κλάδου, αλλά και η ίδια η Γενική Ελέγκτρια του Κράτους, με γραπτές αναφορές υποδεικνύουν το προβληματικό της κατάστασης με απτές αποδείξεις. Τα στεγανά τόσο του κράτους, όσο και των κομμάτων, όπως και η δυσκολία του να βρεις το δίκαιό σου σε αυτό τον τόπο, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για το Δημόσιο Συμφέρον, δεν επιτρέπουν ούτε καν σε εξόφθαλμα σκάνδαλα σαν αυτό, να αναχαιτιστούν και να πάρουν τον δρόμο της δικαιοσύνης.

Γενική Ελέγκτρια, Επίτροπος Περιβάλλοντος, ΕΤΕΚ (ο κατά νόμο τεχνικός σύμβουλος του κράτους), πέραν των 10 εξειδικευμένων στο θέμα Κύπριων Επιστημόνων διεθνούς κύρους, Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις ένωσαν τα τελευταία 2 χρόνια τις φωνές τους με αποφασισμένους Προέδρους Τοπικών Αρχών, σε μια προσπάθεια να ανακόψουν μία από τις πιο ενδιαφέρουσες σε επίπεδο επαγγελματικού στησίματος και θρασύτητας, απάτες κατά του Κύπριου Πολίτη.

Το σκηνικό που στήθηκε περιελάμβανε: (i) Διπλάσιο από το εφικτό κόστος κατασκευής των δύο μονάδων επεξεργασίας (ii) Διπλάσιο από το πανευρωπαϊκό κόστος διαχείρισης των σκουπιδιών (iii) δημιουργία ενός τελικού προϊόντος από την επεξεργασία των απορριμμάτων (SRF), το οποίο θα ανάγκαζε το κράτος αργά ή γρήγορα να κατασκεύαζε ειδική μονάδα καύσης του υλικού κόστους κατασκευής 300 εκατομμυρίων και κόστους λειτουργίας 77 ευρώ ανά τόνο εισόδου υλικού για καύση. Όλα αυτά θα χρεώνονταν στα δημοτικά τέλη σκυβάλων και θα τα πλήρωνε το κάθε νοικοκυριό της Κύπρου για τα επόμενα 30 χρόνια! Και δεν έφταναν τα πιο πάνω, υπήρχε πρόνοια για πολύ μεγάλες εγγυημένες ποσότητες, όπως έγινε και στην περίπτωση του σταθμού της Κόσιης για τη Λάρνακα και την Ελεύθερη Αμμόχωστο. Οι εγγυημένες ποσότητες προς τον επιχειρηματία, οι ποσότητες, δηλαδή, που είχαν δεσμευτεί οι Δήμοι να στέλνουν στον σκυβαλλότοπο, ήταν τόσο μεγάλες, που συνέβηκε το εξής απίστευτο: όταν οι Δήμοι ξεκίνησαν προγράμματα ανακύκλωσης, πήγαιναν λιγότερα σκουπίδια στον σκυβαλλότοπο, και πλήρωναν πρόστιμο γι αυτό, με προσαύξηση του κόστους εισόδου! Έτσι στην Λάρνακα συνέφερε για αρκετό χρόνο να μην ανακυκλώνει. Βέβαια σύντομα, αν δεν ξεκινούσαν προγράμματα ανακύκλωσης, θα έπρεπε να πληρώσουν οι Δήμοι το πρόστιμο της ΕΕ για μη υιοθέτηση της οδηγίας για μίνιμουμ ποσότητες ανακύκλωσης στην πηγή!!! Τρελά πράγματα. Αυτή τη στιγμή το θέμα έχει διευθετηθεί προσωρινά, αλλά κανείς δεν ξέρει τι άλλο εξωφρενικό θα προκύψει.

Σε όλες αυτές τις εκτροπές, για πρώτη φορά αποφάσισε να παρέμβει διορθωτικά ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ήταν τόση η σήψη, ώστε καμία λογική και κανένα τεχνικό επιχείρημα, ακόμα και ενώπιον της Βουλής δεν μπορούσε να αλλάξει τα πράγματα. Και με Προεδρικό διάταγμα προ ημερών, παγώνει η διαδικασία προσφορών για τους δύο ΟΕΔΑ

Λευκωσίας και Λεμεσού και διατάσσεται έρευνα. Τα εύσημα στον Πρόεδρο και το πολύ δυνατό επιτελείο που τον πλαισιώνει. Έδωσαν για πρώτη φορά την δυνατότητα σε όλες αυτές τις ανεξάρτητες επιστημονικές φωνές που προαναφέρθηκαν, να παρέμβουν εποικοδομητικά και να συμφωνήσουν σχεδόν ομόφωνα σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο αλλαγής και επανασχεδιασμού. Ευχή όλων να συνεχιστεί η διαφανής και συνετή προσέγγιση στο θέμα.

Δεν βλέπω λόγο να επεκταθώ στο τι συμφωνήθηκε προκαταρκτικά, δεδομένου ότι μέχρι την ερχόμενη Τετάρτη θα ανακοινωθεί το νέο τελικό σχέδιο ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών απορριμμάτων. Όμως θεωρώ σημαντικό να καταθέσω κάποιες εισηγήσεις προς περιορισμό της πιθανότητας αντεπίθεσης του κατεστημένου και επαναφοράς ή επανασχεδιασμού σχεδίων επιζήμιων προς το δημόσιο συμφέρον και την τσέπη μας.

1. Δεδομένου ότι όλες οι προαναφερθείσες στρεβλώσεις έγιναν με την συνέργεια λειτουργιών ενός συγκεκριμένου Υπουργείου, γεγονός που το ανέφερε και διερευνά και ο ίδιος ο αρμόδιος Υπουργός, δεν μπορεί να συνεχίσει το ίδιο Υπουργείο και λειτουργοί να αναλαμβάνουν και να συμμετέχουν στον επανασχεδιασμό ή τις όποιες αλλαγές επί των προσφορών, κλπ. Είναι αυτονόητο ότι, για τους λίγους μήνες της αξιολόγησης και του επανακαθορισμού των δράσεων, δεν μπορούν να εμπλέκονται αυτοί που δημιούργησαν το πρόβλημα. Θα μπορούσε να αναλάβει τον συντονισμό των ενεργειών ο ίδιος ο Υφυπουργός παρά τω Προέδρω, ο οποίος διεξήγαγε μαζί με τους συνεργάτες του την έρευνα. Θα μπορούσε να υποστηρίζεται από τεχνοκράτες του Τμήματος Περιβάλλοντος, από μία ad hoc επιτροπή από εκπροσώπους των οργανισμών που προαναφέρθηκαν και ειδικούς τεχνοκράτες, όπως και από ομάδα εξειδικευμένων τεχνικών συμβούλων, που θα αναλάβουν την τεχνική υποστήριξη της νέας πολιτικής και των σχεδιασμών που θα αποφασιστούν. Να επιλεγούν οι άριστοι, να ληφθεί επιτέλους η γενναία πολιτική απόφαση για αυτό, και να αφήσουμε τις ανοησίες με τις μειοδοτικές προσφορές. Η πρόταση αυτή δεν αναμένεται να καθυστερήσει την υλοποίηση των έργων που θα αποφασιστούν περισσότερο από 6 μήνες σε σχέση με τα υφιστάμενα χρονοδιαγράμματα.
2. Χθες ανακοινώθηκε η καταδίκη της Κυπριακής Δημοκρατίας από την ΕΕ για την καθυστέρηση στο κλείσιμο των δύο χωματερών στο Βατί και στην Λευκωσία. Ψυχραιμία. Από το 2002 που άρχισε ο σχεδιασμός, οι διαπλεκόμενοι κατάφεραν μέσω της δικής μας ανοχής να φέρουν τα πράγματα εκεί που ήθελαν. Να πιέζουν για να εφαρμοστούν οι σχεδιασμοί τους μέσω της δαμόκλειας σπάθης της επιβολής ποινών και προστίμων από μέρους της ΕΕ. Δεν πρέπει να πέσουμε στην καλοστημένη αυτή παγίδα. Εδώ μιλάμε για οργανωμένη προσπάθεια εκμετάλλευσης των κυπρίων σε επίπεδο δισεκατομμυρίων και εγκλωβισμό τους για τα επόμενα 30 χρόνια. Το πρόστιμο είναι το λιγότερο που μπορούμε να πληρώσουμε για το μέγεθος της ανοχής, της διαπλοκής και της βλακειάς μας. Βέβαια, σε μια ευνομούμενη κοινωνία θα αποδίδονταν άμεσα οι ευθύνες για το ποιος φταίει που πληρώνουμε πρόστιμα. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία...

Αφού βρέθηκαν οι θεσμικές δομές και οι επιστήμονες που σκέφτονται τον τόπο τους και είναι έτοιμοι να κάνουν ένα σωστό σχεδιασμό, στην βάση του Δημόσιου Συμφέροντος, θα πρέπει μέσω της στήριξης του Προεδρικού, να παρακαμφθούν οι σκόπελοι που λυσσαλέα το καλοστημένο σύστημα που μας οδήγησε στην κρίση, συνεχίζει να υποστηρίζει. Με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα μπορεί και πρέπει να ολοκληρωθεί η προσπάθεια που άρχισε.